

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ РОСЛИННИЦТВА ІМЕНІ В.Я. ЮР'ЄВА**

**БІБЛІОГРАФІЧНИЙ ПОКАЖЧИК ДРУКОВАНИХ ПРАЦЬ НАУКОВИХ
СПІВРОБІТНИКІВ ІНСТИТУТУ РОСЛИННИЦТВА ІМЕНІ В.Я. ЮР'ЄВА
2023 РІК**

Харків, 2023

КНИГИ

1. Селекційна цінність різноманітного вихідного матеріалу для створення інбредних ліній кукурудзи : розділ у монографії / Капустян М.В., Музафаров Н.М., Кузьмишина Н.В. *Відновлення природно-ресурсного потенціалу та стійкості екосистем* : колективна монографія; за заг. ред. Т.О. Чайки. Полтава : Видавництво ПП «Астрая», 2023. 308 с.).

У колективній монографії з позицій міждисциплінарного підходу викладено результати досліджень щодо місця та розвитку природно-ресурсного потенціалу в забезпеченні стійкості екосистем. Розглянуто питання щодо сучасного стану та напрямів забезпечення відновлення природно-ресурсного потенціалу територій. Розкрито напрямки вдосконалення заходів і технологій відновлення природно-ресурсного потенціалу регіонів. Наведено питання ефективного моніторингу та управління відновленням природно-ресурсного потенціалу. Досліджено напрями відновлення природно-ресурсного потенціалу заради стійкості екосистем в Україні у післявоєнний період. Розраховано на науковців, викладачів, керівників і спеціалістів органів державного управління, фахівців агроформувань, аспірантів, студентів і всіх, хто цікавиться питаннями щодо відновлення природно-ресурсного потенціалу та стійкості екосистем.

2. **Plants protection and quarantine in the 21st century: problems and development prospects.** Monograph. Edited by S. Stankevych, O. Mandych. – Tallinn: Teadmus OÜ, 2023. 285 p.

The monograph presented for review is a collection of the results of actual achievements of domestic agricultural scientists, obtained directly in real conditions. The authors are recognized experts in their fields, as well as young scientists and postgraduate students of Ukraine. Research is conceptually grouped at 4 sections: ecologically oriented technologies for the protection of plants from harmful organisms; quarantine, invasive and adventitious organisms of agrocenoses, urbocenoses and forest plantations; monitoring and protection of biodiversity of agrocenoses, urbocenoses and forest plantations; resistance of plants to biotic and abiotic factors. The monograph will be interesting for experts in plant breeding, economics, plant protection, selection, agrochemistry, soil science, scientific workers, teachers, graduate students and students of agricultural specialties of higher education institutions, and for all those who are interested in increasing the quantity and quality of agricultural products.

СТАТТІ У МІЖНАРОДНИХ НАУКОМЕТРИЧНИХ БАЗАХ SCOPUS (ASJK) І WEBOFSCIENCE (WOS)

Публікації у виданнях, що віднесені до кuartилів Q1 / Q2

1. Kolupaev Y.E., Yastreb T.O., Dmitriev A.P. Signal mediators in the implementation of jasmonic acid's protective effect on plants under abiotic stresses. *Plants*. 2023. V. 12. P. 2631. <https://doi.org/10.3390/plants12142631>
2. Kolupaev Y.E., Yastreb T.O., Ryabchun N.I., Kokorev A.I., Kolomatska V.P., Dmitriev A.P. Redox homeostasis of cereals during acclimation to drought. *Theoretical and Experimental Plant Physiology*. 2023. V. 35(2). P. 133–168. <https://doi.org/10.1007/s40626-023-00271-7>
3. Kolupaev Y.E., Yemets A.I., Yastreb T.O., Blume Y.B. The role of nitric oxide and hydrogen sulfide in regulation of redox homeostasis at extreme temperatures in plants. *Frontiers in Plant Science*. 2023. V. 14. Art. 1128439. <https://doi.org/10.3389/fpls.2023.1128439>

Публікації у виданнях, що віднесені до кuartилів Q3 / Q4

4. Karpets Yu.V., Taraban D.A., Kokorev A.I., Yastreb T.O., Kobzyeva L.N., Kolupaev Yu.E. Response of wheat seedling with different drought tolerance to melatonin action under osmotic stress. *Agriculture and Forestry*. 2023. V. 69. Issue 4. P. 53–69. <https://doi.org/10.17707/AgricultForest.69.4.05>
5. Kolupaev Yu.E., Makaova B.E., Yastreb T.O., Ryabchun N.I., Tyshchenko V.M., Barabolia O.V., Shkliarevskiy M.A. Growth responses of wheat seedlings of different varieties to heat-stress and their relation to the antioxidant system state and osmolytes accumulation. *Studia Biologica (Biologicni Studii)*. 2023. V. 17(1): 81–97. <https://doi.org/10.30970/sbi.1701.707>
6. Kolupaev Yu.E., Shakhov I.V., Kokorev A.I., Kryvoruchko L., Yastreb T.O. Gamma-aminobutyric acid modulates antioxidant and osmoprotective systems in seedlings of *Triticum aestivum* cultivars differing in drought tolerance. *Ukrainian Biochemical Journal*. 2023. V. 95. T. 5. P. 85–97. <https://doi.org/10.15407/ubj95.05.085>
7. Kolupaev Y.E., Taraban D.A., Karpets Y.V., Makaova B.E., Ryabchun N.I., Dyachenko A.I., Dmitriev O.P. Induction of cell protective reactions of *Triticum aestivum* and *Secale cereale* to the effect of high temperatures by melatonin. *Cytol. Genet.* 2023. V. 57(2). P. 117–127. <https://doi.org/10.3103/S0095452723020068>
8. Kolupaev Y.E., Yastreb T.O., Ryabchun N.I., Kuzmyshyna N.V., Marenych M.M., Ryabchun V.K. Signaling and protection systems in the adaptation of plants to cold. *Journal of Central European Agriculture*. 2023. V. 24(1). P. 202–215. <https://doi.org/10.5513/JCEA01/24.1.3776>
9. Kolupaev Y.E., Yastreb T.O., Ryabchun N.I., Kuzmyshyna N.V., Shkliarevskiy M.A., Barabolia O., Pysarenko V.M. Response of *Triticum aestivum* seedlings of different ecological and geographical origin to heat and drought: relationship with resistance to oxidative stress and osmolyte accumulation. *Agriculture and Forestry*. 2023. V. 69. T. 2. P. 83–99. <https://doi.org/10.17707/AgricultForest.69.2.07>
10. Kolupaev Y.E., Yastreb T.O., Ryabchun N.I., Yemets A.I., Dmitriev O.P., Blume Y.B. Cellular mechanisms of the formation of plant adaptive responses to high temperatures. *Cytol. Genet.* 2023. V. 57(1). P. 55–75. <https://doi.org/10.3103/S0095452723010048>
11. Kravchenko A., Hoptsi T., Kyrychenko V., Hudym O., Chuiko D. Transgressive variation in productivity traits in F₂ naked oat hybrids. *Scientific Horizons*. 2023. V. 26. No 8. P. 23–32. <https://doi.org/10.48077/scihor8.2023.23>
12. Relina L., Suprun O., Kobzyeva L., Vazhenina O., Kolomatska V., Bezuhla O., Ilchenko N., Vecherska L. Fatty acids composition and physical characteristics of Ukrainian chickpea seeds. *Bulgarian Journal of Agricultural Science*. 2023. V. 29. No 2. P. 320–331.
13. Vasko N.I., Solonechnyi P.M., Naumov O.G., Kozachenko M.R., Kobzyeva L.N., Zymogliad O.V. Correlation and path analyses of the performance elements in spring barley cultivars. *Journal of Central European Agriculture (JCEA)*. 2023. V. 24. No 2. P. 403–412. <https://doi.org/10.5513/JCEA01/24.2.3735>
14. Yastreb T.O., Kolupaev Y.E., Kokorev A.I., Makaova B.E., Ryabchun N.I., Zmiievskaya O.A., Pospelova G.D. Indices of antioxidant and osmoprotective systems in seedlings of winter

wheat cultivars with different frost resistance. Ukrainian Biochemical Journal. 2023. V. 95(1). P. 73–84. <https://doi.org/10.15407/ubj95.01.073>

Публікації у виданнях, що віднесені до ESCI

15. Makliak K., Korkodola M. Evaluation of seed yield and thousand seed weight of confectionery sunflower (*Helianthus annuus* L.) varieties grown by different farming techniques in the Northern Steppe of Ukraine. Agrolife Scientific Journal. 2023. Vol. 12, No. 2. P. 107–115. <https://doi.org/10.17930/AGL2023215>

16. Vozhehova R., Marchenko T., Lavrynenko Yu., Kobyzieva L., Gorlachova O., Mishchenko S., Borovik V. Models of quantitative assessment of the influence of elements of technology on seed yield of parental components of maize hybrids under irrigation conditions. Scientific Papers. Series A. Agronomy. 2023. Vol. LXVI. No. 1. P. 623–630. https://agronomyjournal.usamv.ro/pdf/2023/issue_1/vol2023_1.pdf

17. Yarosh A.V., Riabchun V.K., Solonechna O.V. Breeding value and homeostaticity of the spike performance and its constituents in mid-tall winter bread wheat (*Triticum aestivum* L.) accessions in relation to resistance to the pathogens of powdery mildew (*Blumeria graminis* (DC.) E.O. Speer f. sp. *tritici* Em. Marchal) and septoria leaf blotch (*Septoria tritici* Rob. et Desm.). The Journal of V.N. Karazin Kharkiv National University. Series “Biology”. 2023. No. 41. P.

СТАТТІ У НАУКОВИХ ФАХОВИХ ВИДАННЯХ УКРАЇНИ

Публікації у виданнях категорії «А»

1. **Kolupaev Yu.E.**, Makaova B.E., **Yastreb T.O.**, **Ryabchun N.I.**, Tyshchenko V.M., Barabolia O.V., Shkliarevskyi M.A. Growth responses of wheat seedlings of different varieties to heat-stress and their relation to the antioxidant system state and osmolytes accumulation. *Studia Biologica* (Biologicni Studii). 2023. V. 17(1): 81–97. <https://doi.org/10.30970/sbi.1701.707>

2. **Kolupaev Yu.E.**, Shakhov I.V., **Kokorev A.I.**, Kryvoruchko L., **Yastreb T.O.** Gamma-aminobutyric acid modulates antioxidant and osmoprotective systems in seedlings of *Triticum aestivum* cultivars differing in drought tolerance. Ukrainian Biochemical Journal. 2023. V. 95. T. 5. P. 85–97. <https://doi.org/10.15407/ubj95.05.085>

3. **Kolupaev Yu.E.**, Taraban D.A., Karpets Y.V., Makaova B.E., **Ryabchun N.I.**, Dyachenko A.I., Dmitriev O.P. Induction of cell protective reactions of *Triticum aestivum* and *Secale cereale* to the effect of high temperatures by melatonin. *Cytol. Genet.* 2023. V. 57(2). P. 117–127. <https://doi.org/10.3103/S0095452723020068>

4. **Kolupaev Yu.E.**, **Yastreb T.O.**, **Ryabchun N.I.**, Yemets A.I., Dmitriev O.P., Blume Y.B. Cellular mechanisms of the formation of plant adaptive responses to high temperatures. *Cytol. Genet.* 2023. V. 57(1). P. 55–75. <https://doi.org/10.3103/S0095452723010048>

5. Kravchenko A., Hoptsi T., **Kyrychenko V.**, Hudym O., Chuiko D. Transgressive variation in productivity traits in F₂ naked oat hybrids. *Scientific Horizons.* 2023. V. 26. No0 8. P. 23–32. <https://doi.org/10.48077/scihor8.2023.23>

6. **Yastreb T.O.**, **Kolupaev Yu.E.**, **Kokorev A.I.**, Makaova B.E., **Ryabchun N.I.**, Zmiievskia O.A., Pospielova G.D. Indices of antioxidant and osmoprotective systems in seedlings of winter wheat cultivars with different frost resistance. Ukrainian Biochemical Journal. 2023. V. 95(1). P. 73–84. <https://doi.org/10.15407/ubj95.01.073>

Публікації у виданнях категорії «Б»

1. Bibel Yu.O., Chernobai L.M. Dependence of the grain filling intensity and moisture-yielding ability on valuable economic features in corn. *Sel. Nasinn.* 2023. Issue 124. P. 66–75. <https://doi.org/10.30835/2413-7510.2023.293891>

2. Бібель Ю.О. Ідентифікація самозапилених ліній кукурудзи за темпами накопичення сухих речовин, швидкою вологовіддачею зерна та комплексом цінних господарських ознак. *Зернові культури.* 2023. Т. 7. №2. С. 55–64. <https://doi.org/10.31867/2523-4544/0281>

3. Білинська О.В., Шелякіна Т.А. Здатність до андрогенезу *in vitro* сортів і ліній ярого ячменю (*H. vulgare* L.) – джерел ознаки високий вміст білка в зерні. *Фактори експериментальної еволюції організмів*. 2023. Т. 32. С. 69–73. <https://doi.org/10.7124/FEEO.v32.1538>.
4. Vasylenko A.O., Vus N.O., Ponurenko S.H., Shevchenko L.M., Bezuhlyi I.M., Glyantsev A.V. Advanced correlation analysis of the performance of pea varieties.. Селекція і насінництво. 2023. Вип. 123. С. 6–18. <https://doi.org/10.30835/2413-7510.2023.283642>
5. Васько Н.І., Козаченко М.Р., Солонечний П.М., Наумов О.Г., Зимогляд О.В., Михайленко Є.О. Голозерні сорти ячменю для забезпечення продовольчої безпеки. Вісник аграрної науки. 2023. Т. 101. № 10. С. 34–40. <https://doi.org/10.31073/agrovisnyk202310-05>
6. Hlukhova N.A., Ehorov D.K. Aromixis-prone winterrape (*Brassica napus* L.) forms biological and economic features. Науково-технічний бюлетень Інституту олійних культур. 2023. № 35. С. 6–18. <https://doi.org/10.36710/IOC-2023-35-01>
7. Гутянський Р.А. Ефективність післясходових гербіцидів залежно від строків застосування в посівах сої в Східному Лісостепу України. Вісник аграрної науки. 2023. № 5 (842). С. 18–26. <https://doi.org/10.31073/agrovisnyk202305-03>
8. Гутянський Р.А. Ефективність застосування грамініцидів у посівах нуту в Східному Лісостепу України. Карантин і захист рослин. 2023. № 3 (274). С. 20–25. <https://doi.org/10.36495/2312-0614.2023.3.20-25>
9. Гутянський Р.А., Попов С.І., Зуза В.С., Кузьменко Н.В., Безпалько В.В. Забур'яненість посівів ячменю ярого залежно від культури–попередника в Східному Лісостепу України. *Карантин і захист рослин*. 2023. №1 (272). С. 14–20. <https://doi.org/10.36495/2312-0614.2023.1.14-20>.
10. Гутянський Р.А. Ефективність застосування гербіцидів із регуляторами росту рослин і мікродобривом у пізніх посівах пшениці озимої. Карантин і захист рослин. 2023. № 2 (273). С. 33–38. <https://doi.org/10.36495/2312-0614.2023.2.33-38>
11. Задорожна О.А., Задорожний К.М. Генетичні аспекти довговічності насіння деяких зернових і бобових. Фактори експериментальної еволюції організмів. 2023. Том 33. С. 123-128. <https://doi.org/10.7124/FEEO.v33.1579>
12. Кириченко В., Макляк К., Леонова Н., Коломацька В., Леонов О. Особливості технології вирощування гібридів соняшнику кондитерського типу в умовах східної частини Лісостепу України. Вісник аграрної науки. 2023. Т. 101, № 1. С. 14–21. <https://doi.org/10.31073/agrovisnyk202301-02>
13. Кириченко В.В., Макляк К.М., Сивенко О.А., Курилич Д.В., Луценко Т.М., Сивенко В.І., Андрієнко В.В. Нові лінії соняшника з підвищеним вмістом ізомерів токоферолів. Генетичні ресурси рослин. 2023. № 33. С. 40–47. <https://doi.org/10.36814/pgr.2023.33.04>
14. Кириченко В.В., Чернобай Л.М., Буряк С.Ю. Вплив регуляторів росту на насіннєву продуктивність кукурудзи. Селекція і насінництво. 2023. Вип. 123. С.18–38. <https://doi.org/10.30835/2413-7510.2023.283646>
15. Козаченко М.Р., Васько Н.І., Солонечний П.М., Наумов О.Г., Зимогляд О.В. Ефективність методів селекції харківських сортів ярого ячменю. Генетичні ресурси рослин. 2023. № 33. С. 5–26. <https://doi.org/10.36814/pgr.2023.33.01>
16. Kolomatska V.P., Relina L.I., Syvenko V.I., Andriienko V.V. Challenges in sunflower breeding for cold tolerance. *Sel. Nasinn.* 2023. Issue 124. P. 21–30. <https://doi.org/10.30835/2413-7510.2023.293845>
17. Колупаєв Ю.Є., Шахов І.В., Кокорев О.І. Праймування насіння донорами газотрансмітерів і сполуками з гормональною активністю: ростові та стрес-протекторні ефекти. Фізіологія рослин і генетика. 2023. Т. 55. № 2. С. 119-141. <https://doi.org/10.15407/frg2023.02.119>
18. Коркодола М.М., Макляк К.М. Мінливість вмісту олії та білка в насінні кондитерського соняшника залежно від агротехнічних прийомів вирощування. НТБ ІОК НААН. 2023. Вип. 34. С. 72–83. DOI: <https://doi.org/10.36710/IOC-2023-34-07>.
19. Леонов О.Ю., Усова З.В., Суворова К.Ю., Попов Ю.В., Анциферова О.В. Робоча колекція озимої м'якої пшениці за загальною антиоксидантною

- здатністю як джерело вихідного матеріалу для селекції сортів з підвищеною біологічною цінністю. Генетичні ресурси рослин. 2023. Вип. 32. С. 44-53. <https://doi.org/10.36814/pgr.2023.32.05>
20. Lymanska S., Palachova N., German J., Turchinova N., Rozhkov R., Maslennikov D., Popov V., Ponurenko S., Dolhova T. Phytotoxic effects of aluminum and aluminum-tolerance of emmer populations. Cereal Research Communication. 2023. V. 51(3). P. 649–658. <https://doi.org/10.1007/s42976-022-00333-7>
21. Макляк К.М., Коркодола М.М. Особливості технології вирощування соняшнику кондитерського напрямку використання. Sel. Nasinn. 2023. Issue 124. P. 76–93. <https://doi.org/10.30835/2413-7510.2023.293894>
22. Попов С.І., Гутянський Р.А., Кузьменко Н.В., Авраменко С.В. Урожайність пшениці озимої залежно від довготривалого застосування добрив у сівозміні та родючості ґрунту. Зернові культури. Дніпро, 2023. Том 7. № 1. С. 153–161. <https://doi.org/10.31867/2523-4544/0271>
23. Riabukha S.S., Chernyshenko P.V., Bezugly I.M., Golokhorynska M.G. Determination of drought resistance of soybean breeding material. Селекція і насінництво. 2023. Вип. 123. С. 120–134. <https://doi.org/10.30835/2413-7510.2023.283655>
24. Сергєєва І.Л., Рябчун В.К., Кузьмишина Н.В., Богуславський Р.Л. Становлення та сьогодення національного генбанку рослин в умовах воєнного часу. Вісник аграрної науки. Том 100. № 6 (2023). С. 38–47. <https://doi.org/10.31073/agrovisnyk202206>
25. Суворова К.Ю., Леонов О.Ю., Усова З.В., Хухрянська М.М., Криштопа Н.А., Богуславський Р.Л. Характеристика селекційних ліній пшениці спельти озимої (*Triticum spelta* L.) в умовах східного лісостепу України. Селекція і насінництво. 2023. Вип. 123. С. 48–56. <https://doi.org/10.30835/2413-7510.2023.283648>
26. Тригуб О.В., Докукіна К.І. Перспективи впровадження інформаційної системи GRIN-Global. Генетичні ресурси рослин. 2023. № 33. С. 92–94. <https://doi.org/10.36814/pgr.2023.33.11>
27. Kholod S.V., Kuzmyshyna N.V., Tryhub O.V., Kirian V.M.. Characteristics of introduced lentil varieties (*Lens culinaris* Medik.) in the Southern Forest Steppe zone of Ukraine. Plant varieties Studying and protection. 2023. Vol. 19. № 2. P. 72–80. <https://doi.org/10.21498/2518-1017.19.2.2023.282548>
28. Чернобай С.В., Рябчун В.К., Мельник В.С., Капустіна Т.Б., Щеченко О.Є. Колекція ярого тритикале як джерело вихідного матеріалу для селекції. Генетичні ресурси рослин. 2023. № 33. С. 87-91. <https://doi.org/10.36814/pgr.2023.33.10>
29. Chernobai S.V., Riabchun V.K., Melnyk V.S., Kapustina T.B., Nosenko Yu.M., Shchechenko O.Ye., Sheliakina T.A. Chernobai Чернобай Ю.О., Рябчун В.К., Солонечна О.В. Селекційна цінність та гомеостатичність продуктивності колосу сортів пшениці м'якої озимої вітчизняного та західноєвропейського походження. Селекція і насінництво. 2023 Вип. 123. С. 85–96. <https://doi.org/10.30835/2413-7510.2023.283652>
30. Chernobai S.V., Riabchun V.K., Melnyk V.S., Kapustina T.B., Nosenko Yu.M., Shchechenko O.Ye., Sheliakina T.A. Characteristics of spring triticale cultivars bred at the Yuriev Plant Production Institute of NAAS. Sel. Nasinn. 2023. Issue 124. P. 31–44. <https://doi.org/10.30835/2413-7510.2023.293848>
31. Чернобай Ю.О. Характеристика новостворених ліній пшениці м'якої озимої за цінними господарськими ознаками. Генетичні ресурси рослин. 2023. № 33. С. 27–33. <https://doi.org/10.36814/pgr.2023.33.02>
32. Chernobai Yu.O., Riabchun V.K. Spike performance transgression degree and frequency in F₂ winter bread wheat hybrids. Sel. Nasinn. 2023. Is. 123. P. 85–95. <https://doi.org/10.30835/2413-7510.2023.283652>
33. Ярош А.В. Адаптивність пшениці твердої озимої за параметрами селекційної цінності та гомеостатичності в східному Лісостепу України. Вісник аграрної науки. 2023. Т. 101. № 11. С. 44–50. <https://doi.org/10.31073/agrovisnyk202311-06>
34. Ярош А.В., Рябчун В.К., Солонечна О.В. Селекційна цінність та гомеостатичність продуктивності колосу сортів пшениці м'якої озимої вітчизняного та західноєвропейського

СТАТТІ В ІНШИХ НАУКОВИХ ПЕРІОДИЧНИХ ВИДАННЯХ

1. Chernobai J., Riabchun V. Variability of performance and yield constituents in winter bread wheat accessions. *Știința Agricolă. Agricultural Science*. 2023. № 1. P. 83–89. <https://doi.org/10.55505/sa.2023.1.09>.
2. Vasko N., Mykhailenko E. Anthocyanins in naked pigmented barley grain as a source of antioxidant activity *Food Science & Nutrition Technology*. 2023. V. 8. Issue 3. <https://doi.org/10.23880/fsnt-16000301>
3. Леонов О.Ю., Суворова К.Ю., Усова З.В. та ін. Метелиця харківська – новий високозимостійкий сорт пшениці озимої. *Аграрна наука – виробництво*. 2023. № 2. С. 15.
4. Козаченко М.Р., Васько Н.І., Важеніна О.Є., Солонечний П.М., Солонечна О.В., Зимогляд О.В. Геркулес – новий безостий сорт ячменю ярого для кормовиробництва. *Аграрна наука – виробництво*. 2023. №3. С. 21.
5. Рябчун В.К., Капустіна Т.Б., Мельник В.С., Щеченко О.Є., Чернобай С.В. Сорт тритикале озимого Підзимок харківський, придатний до пізньоосінньої сівби. *Аграрна наука – виробництво*. 2023. №1 (103). С. 18.
6. Макляк К., Коркодола М. Агротехнічні заходи вирощування кондитерського соняшнику. *Агробізнес сьогодні*. 2023. № 5-6 (492-493), березень. С. 48–51.
7. Щипак Г.В. та ін. Раритет прискорить темп: тритикале з високими хлібопекарськими властивостями. *Зерно*. № 8, 2023. С. 30–33.

МАТЕРІАЛИ НАУКОВО-ПРАКТИЧНИХ КОНФЕРЕНЦІЙ

1. Безугла О.М., Кобизева Л.Н., Силенко С.І., Голохоринська М.Г. Джерела адаптивності квасолі до абіотичних чинників в умовах східної частини Лісостепу України. Селекція агрокультур в умовах змін клімату: напрями та пріоритети. *Мат. II Міжнародної науково-практичної конференції*. Одеса, 2023. С. 178-182.
2. Білинська О.В., Дульнев П.Г. Використання хімічно модифікованих крохмалів для визначення гіберелінової активності гаметоцидних препаратів. *Хімія, екологія, освіта*. Матеріали VI Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, Полтава: ПДАА (Полтава, 17–18 травня 2023 р.). Полтава, 2023. С. 78–82.
3. Білинська О.В. Удосконалення складу регенераційного середовища для одержання андрогенних гаплоїдів ярого ячменю *Hordeum vulgare* L. *Проблеми та досягнення сучасної біотехнології*. Матеріали III Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції. Харків: Національний фармацевтичний університет (Харків, 24 березня 2023 р.). Харків, 2023. С. 87–88.
4. Білинська О.В. Вплив строків пересадки морфогенних структур на ефективність одержання рослин-регенерантів у культурі пиляків *in vitro* ярого ячменю. *Тернопільські біологічні читання – Ternopil Bioscience –2023*. Матеріали III Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції. Тернопіль: Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка (Тернопіль, 11–13 травня 2023 р.). Тернопіль, 2023. С. 122–124.
5. Bilynska O.V., Shelyakina T.A., Bohuslavskiy R.L. Coloured grain as an adaptive trait and a promising source for food quality improvement in barley. *Plant Stress and Adaptation*. Abstracts of the Second International Scientific Conference, dedicated to the 125-th anniversary of the birth of Prof. F.P. Matskov (Kharkiv, 7–8 June 2023). Kharkiv, 2023. P. 113–114.
6. Bilynska O.V. Application of anther culture *in vitro* in special breeding programs: peculiarities and perspectives. *Natural sciences in the dialog of generations*. Chisinau, Republic of Moldova, Moldova State University (14–15 September 2023). P. 83.

7. Bilynska O.V., Shelyakina T.A., Bohuslavskiy R.L. Inheritance of ability to haploid production in anther culture *in vitro* in barley hybrid populations of different origin. *Актуальні проблеми генетики, біотехнології та біохімії рослин*. Матеріали Міжнародної наукової інтернет-конференції. Одеса: Селекційно-генетичний інститут – національний центр насіннєзнавства та сортовивчення (Одеса, 19 жовтня 2023 р.). Одеса, 2023. С. 58.

8. Васько Н.І., Михайленко Є.О., Поздняков В.В., Анциферова О.В. Вплив гідротермічних умов вирощування на рівень антиоксидантної активності ячменю ярого. *Мат. наук.-практ. конф. «Продовольча та екологічна безпека України: проблеми та шляхи їх подолання»*, 12 жовтня 2023 р. Київ, Інститут агроекології та природокористування НААН, 2023. С. 25-28.

9. Васько Н.І., Солонечний П.М., Козаченко М.Р., Наумов О.Г., Зимогляд О.В. Селекція сортів ячменю для функціонального харчування. *Мат. Всеукр. наук.-практ. конф. «Генетика і селекція в сучасному агрокомплексі»*, 11–13 жовтня 2023 р., Уманський НУС. Умань, 2023. С. 19-21.

10. Васько Н.І., Козаченко М.Р., Солонечний П.М., Наумов О.Г., Зимогляд О.В. Перспективи створення та впровадження сортів безостого ячменю. *Proc. of the 15th Internat. Sci. and Prac. Internet conf. «Modern Movement of Science»*, October 19–20, 2023. Dnipro, Ukraine, 2023. P. 124–125.

11. Васько Н.І., Михайленко Є.О. Цінність харчового ячменю як нішевої культури для виробництва продукції здорового харчування II Міжнарод. наук.-практич. конф. «Селекція агрокультур в умовах змін клімату: напрями та пріоритети», 24 березня 2023 р. Одеса, ІКОСГ, 2023. С. 185–187.

12. Васько Н.І., Солонечний П.М., Наумов О.Г., Козаченко М.Р., Зимогляд О.В., Кучеренко Є.Ю. Стійкість до хвороб як елемент екологічної технології вирощування ячменю Міжнарод. наук.-практич. конф. «Екологічна безпека та збалансоване природокористування в агропромисловому виробництві», 6–7 липня 2023 р. Київ. С. 90–92.

13. Васько Н.І., Солонечний П.М., Солонечна О.В., Наумов О.Г., Козаченко М.Р., Зимогляд О.В., Михайленко Є.О. Цінність голозерного ячменю з кольоровим зерном як вихідного матеріалу для селекції харчового ячменю. 4th Internat. Sci. and Prac. Internet conf. «Ways of Science development in modern crisis conditions», June 8–9, 2023. Dnipro, Ukraine, 2023. P. 111–112.

14. Васько Н.І., Михайленко Є.О., Наумов О.Г. Результати гібридизації голозерного ячменю за кольором зерна F₁. VII Міжнар. наук.-практ. конф. «Наукові засади підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва», 29–30 листопада 2023 р. Харків, ДБТУ. Харків, 2023. С. 35-37.

23. Глубокий О.М., Попов С.І. Фотосинтетична та зернова продуктивність гороху залежно від норми висіву та фону живлення в східному Лісостепу. *Актуальні напрями та проблематика у технологіях вирощування продукції рослинництва*. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (Полтава, 25 квітня 2023 р.). Полтава: Полтавський державний аграрний університет, 2023. С. 52–55.

24. Gorlachova O.V., Gorbachova S.M., Suprun O.G., Ponomarenko N.S. Fatty acid composition of millet grain. Матеріали II Міжнародній науково-практичній конференції «Селекція агрокультур в умовах змін клімату: напрями та пріоритети», 24 березня 2023 р. Одеса, 2023. С. 31–32

25. Горбачова С.М., Горлачова О.В., Пономаренко Н.С. Новітні сорти проса з амілопектиновим типом крохмалю. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції "Гончарівські читання", присвяченої 94-річчю з дня народження доктора сільськогосподарських наук, професора Гончарова Миколи Дем'яновича, 25 травня 2023 р. Суми, 2023. С. 18.

26. Горбачова С.М., Горлачова О.В., Пономаренко Н.С. Вихідний матеріал для селекції проса на високий вміст каротиноїдів у зерні. Матеріали II всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Інноваційні технології в рослинництві – запорука сталого розвитку сільського господарства». Полтава, 26 вересня 2023 р. С. 5–6.

27. Гутянський Р.А. Поєднання трибенурон-метилу з галауксифен-метилом у посівах сульфостійкого соняшнику. *Герботологія в сучасному екологічно безпечному землеробстві*. Матеріали XIII науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті видатного вченого герботолога ІВАЩЕНКО ОЛЕКСАНДРА ОЛЕКСІЙОВИЧА (Київ, 15 березня 2023 р.): НААН України, ІБКіЦБ, Українське наукове товариство герботологів. Київ, 2023. С. 22–24.

28. Гутянський Р.А., Попов С.І., Кузьменко Н.В., Жижка Н.Г. Вплив строків сівби на врожайність гібридів соняшнику. *Олійні культури: сьогодні та перспективи*. Збірник тез Міжнародної наукової інтернет-конференції (21 березня 2023 р.). Запоріжжя. ІОК НААН, 2023. С. 60–61.

29. Єгоров Д.К., Єгорова Н.Ю., Ожерельєва В.М., Бордун М.Д. Основні підходи впровадження селекційно-насінницьких інновацій на регіональному рівні. *«Науково-інноваційний розвиток проблематика у технологіях вирощування продукції рослинництва»*. Всеукр. наук.-практ. інтернет-конференція. (м. Полтава, 20 квіт. 2023 р.). Полтава: Полтавський ДАУ.

30. Єгоров Д.К., Єгорова Н.Ю., Бордун М.Д. Методичні засади впровадження еко-інновацій на регіональному рівні. *«Інноваційний розвиток землеробства на засадах еколого-економічної сбалансованості»*. Всеукр. наук.-практ. інтернет – конференція. (м. Рівне, 20 черв. 2023 р.). м. Рівне, ІСГ Західного Полісся НААН. С. 123-125.

31. Єгоров Д.К., Єгорова Н.Ю., Ожерельєва В.М., Бордун М.Д. Основні підходи впровадження селекційно - насінницьких інновацій на регіональному рівні. *«Науково-інноваційний розвиток агровиробництва як запорука продовольчої безпеки України: вчора, сьогодні, завтра»*. Збірник тез IV-й наук.-практ. конф. (м. Київ, 28-29 вер. 2023 р.). м. Київ, Національна наукова сільськогосподарська бібліотека НААН. С. 70-73.

32. Єгоров Д.К., Єгорова Н.Ю., Капустян М.В., Бордун М.Д. Впровадження селекційно - насінницьких інновацій у сільгосп підприємствах на регіональному рівні. *«Генетика і селекція в сучасному агрокомплексі»*. Всеукр. наук. - практ.– конференція (Умань, 11–13 жов. 2023 р.), м. Умань, УНУС. С. 25-27.

33. Єгоров Д.К., Єгорова Н.Ю., Капустян М.В., Бордун М.Д. Особливості впровадження у виробництво селекційних інновацій на регіональному рівні. *Основні, малопоширені і нетрадиційні види рослин – від вивчення до освоєння (сільськогосподарські і біологічні науки)*: зб. матеріалів VII Міжнар. наук.-практ. конф. (у рамках VIII наукового форуму «Науковий тиждень у Крутах – 2023», с. Крути, Чернігівська обл.). ДС «Маяк» ІОБ НААН: у 2 т. м. Обухів: 2 бер. 2023 р. Обухів, 2023. С. 82–93.

34. Єгоров Д.К., Глухова Н.А., Циганко В.А., Єгорова Н.Ю. Інноваційні розробки в селекції жита озимого. *«Селекція агрокультур в умовах змін клімату: напрями та пріоритети»*: тези доп. II Міжнар. наук.-практ. конф., м. Одеса: Інститут кліматично орієнтованого сільського господарства, 24 березня 2023 р. Одеса, 2023. С. 35–37.

35. Єгоров Д.К., Єгорова Н.Ю. Необхідність збільшення виробництва жита озимого, як фактор розвитку аграрного виробництва в Україні. *«Науково-інноваційний розвиток агровиробництва як запорука продовольчої безпеки України: вчора, сьогодні, завтра»*. Збірник тез III наук.-практ. конф. (м. Київ, 19-20 квіт. 2023 р.). м. Київ, Національна наукова сільськогосподарська бібліотека НААН. С. 241-244.

36. Єгоров Д.К., Єгорова Н.Ю. Жито озиме – гарант продовольчої безпеки України. *«Селекція, генетика та технології вирощування сільськогосподарських культур»* Мат. XI наук.-практ. конф. молодих вчених і спеціалістів. (м. Київ, 21 квіт. 2023 р.). м. Київ, Миронівський інститут пшениці імені В.М. Ремесла. С. 43.

37. Єгоров Д.К., Єгорова Н.Ю., Капустян М.В., Бордун М.Д. Особливості трансферу селекційно-рослинницьких інновацій на регіональному рівні *«Актуальні напрями та проблематика у технологіях вирощування продукції рослинництва»*. Всеукр. наук.-практ. інтернет-конференція. (м. Полтава, 20 квіт. 2023 р.). м. Полтава, Полтавський ДАУ.

38. Єгоров Д. К., Циганко В.А., Єгорова Н. Ю. Практичне використання ефекту гетерозису у жита озимого. *«Сучасні напрями та досягнення селекції і насінництва сільськогосподарських культур»*, присвячена 75-річчю заснування кафедри селекції, насінництва і генетики». Всеукр. наук.-практ. інтернет-конференція (м. Полтава, 15 трав. 2023 р.). м. Полтава, Полтавський ДАУ. С. 33-35.

39. Змієвська О.А., Рябчун Н.І., Анциферова О.В. Особливості прояву стійкості до водного дефіциту в ювенільному періоді у зразків пшениці м'якої озимої. Стрес і адаптація рослин: Тези доповідей II-ої міжнародної наукової конференції, присвяченої 125-річчю від дня народження професора Ф.П. Мацкова (Харків, 7-8 червня 2023 р.). Харків, 2023. С.178-179.

40. Капустян М.В., Музафаров Н.М., Егорова Н. Ю., Кучеренко Є. Ю. Оцінка вихідного матеріалу кукурудзи за груповою стійкістю до біотичних чинників. Всеукраїнської науково-практичної конференції «Генетика і селекція в сучасному агрокомплексі», Умань (11-13 жовтня 2023 року). С. 56-57.

41. Капустян М.В., Музафаров Н.М. Вивчення зразків кукурудзи в різні періоди розвитку рослин в умовах змін клімату Міжнародній науково-практичній конференції «Екологічна безпека та збалансоване природокористування в агропромисловому виробництві», (Україна, Київ. 6-7 липня 2023 р.) Київ 2023. Частина 1. С. 196-199 с.

---

43. Karpets Yu.V., Kolupaev Yu.E., Taraban D.A., Kokorev O. I., Kobzyeva L.N., Yemets A.I., Blume Ya.V. Melatonin-induced wheat resistance to heat in interplay with changes of ROS generation and neutralization. Plant Stress and Adaptation: Abstracts of the Second International Scientific Conference, dedicated to the 125th anniversary of the birth of Prof. F.P. Matskov (Kharkiv, 7-8 June 2023). Kharkiv, 2023. P. 80-81

44. Kobzyeva L.N., Bezuhla O.M., Holokhorynska M.H. Breeding value of the gene pool of peas, beans, chickpeas and lentils in terms of environmental plasticity. Стрес і адаптація рослин: Тези доповідей II-ої міжнародної наукової конференції, присвяченої 125-річчю від дня народження професора Ф.П. Мацкова (Харків, 7-8 червня 2023 р.). Харків, 2023. С.119-120.

45. Кокорев О.І., Шахов І.В., Тарабан Д.А., Рябчун Н.І., Леонов О.Ю., Колупаєв Ю.Є. Реакція рослин пшениці м'якої озимої різного еколого-географічного походження на ґрунтову посуху. Тези доп. міжнар. наук. інтернет-конференції, присвяченої 140 річчю з дня народження академіка Андрія Сапегіна (1883–1946) «Актуальні проблеми генетики, біотехнології та біохімії рослин», м. Одеса, 19 жовтня 2023 р. СГІ-НЦНС, Одеса, 2023. С. 63–64.

46. Коломацька В.П., Кириченко В.В., Сивенко В., Реліна Л.І., Андрієнко В.В. Обмеженість експрес-методів в селекції соняшника на холодостійкість / Стрес і адаптація рослин: Тези доповідей II-ої міжнародної наукової конференції, присвяченої 125-річчю від дня народження професора Ф.П. Мацкова (Харків, 7-8 червня 2023 р.). Харків, 2023. С. 121–122. [Електронне видання].

47. Колупаєв Ю.Є., Ястреб Т.О., Кокорев О.І., Шкляревський М.А., Рябчун Н.І., Леонов О.Ю. Зв'язок між стійкістю етіолованих проростків сортів пшениці різного еколого-географічного походження до нагріву й зневоднення та накопиченням сумісних осмолітів. Тези доп. II-ої Міжнар. наук. конф., присвяченої 125-річчю від дня народження проф. Ф.П. Мацкова «Стрес і адаптація рослин», м. Харків, 7–8 червня 2023 р. IP НААН. Харків, 2023. С. 42–43.

48. Колупаєв Ю.Є., Ожерельєва В.М., Самородов В.М. Локальний лідер у вирі глобальних змін: до 125 – річчя від дня народження професора Ф.П. Мацкова. *Стрес і адаптація рослин*: тези доповідей II-ої міжнародної наукової конференції, присвяченої 125 – річчю від дня народження професора Ф.П. Мацкова (Харків, 7-8 червня 2023 р.). Харків, 2023. С. 3-5

49. Колупаєв Ю. Є., Ястреб Т. О., Шахов І.В., Макаова Б.Є., Рябчун Н.І., Змієвська О.А., Коломацька В.П., Маренич М.М. Окиснювальний стрес і холодові пошкодження проростків пшениці різних генотипів. Стрес і адаптація рослин: Тези доповідей II-ої міжнародної наукової конференції, присвяченої 125-річчю від дня народження професора Ф.П. Мацкова (Харків, 7-8 червня 2023 р.). Харків, 2023. С.44-45.

50. Kolupaev Yu.E., Yastreb T.O., Kokorev O.I., Makaova B.E., Ryabchun N.I., T.V. Sakhno, Dmitriev A.P. The response of seedlings of wheat cultivars differing in heat and drought tolerance to the action of oxidative stress agents. Стрес і адаптація рослин: Тези доповідей II-ої міжнародної наукової конференції, присвяченої 125-річчю від дня народження професора Ф.П. Мацкова (Харків, 7-8 червня 2023 р.). Харків, 2023. С.40-41.

51. Колупаєв Ю.Є., Гавва К.М., Дмитрієв О.П. Зв'язок стрес-протекторного впливу сірководню на рослини з регуляцією редокс-гомеостазу. Plant Stress and Adaptation: Abstracts of the Second International Scientific Conference, dedicated to the 125th anniversary of the birth of Prof. F.P. Matskov (Kharkiv, 7-8 June 2023). Kharkiv, 2023. P. 82-83.

52. Колупаєв Ю.Є., Шахов І.В., Кокорев О.І., Дмитрієв О.П. Стрес-протекторний вплив гамма-аміномасляної кислоти на проростки пшениці за умов гіпертермії: роль активних форм кисню і антиоксидантної системи. Актуальні проблеми генетики, біотехнології та біохімії рослин: тези доповідей Міжнародної наукової конференції, присвяченої 140 річчю з дня народження академіка Андрія Сапегіна (1883–1946), ботаніка, цитолога, генетика, селекціонера (19 жовтня 2023 р. / СГІ–НЦНС. – м. Одеса, Україна): Одеса: СГІ–НЦНС, 2023. С. 65-66.

53. Коркодола М.М., Макляк К.М. Мінливість тривалості вегетаційного періоду генотипів кондитерського соняшнику залежно від агротехнічних прийомів вирощування / Олійні культури: сьогодення та перспективи: Збірник тез Міжнародної наукової інтернет-конференції (21 березня 2023 року). НААН України, ІОК. Запоріжжя, 2023. С. 75–76. [Електронне видання].

54. Коркодола М.М., Макляк К.М. Вплив агротехнічних прийомів вирощування на морфологічні ознаки рослин кондитерського соняшнику / Інновації у сучасному агропромисловому виробництві: Збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції (21-22 вересня 2023 р., м. Одеса). НААН України, ІТІ «Біотехніка», ІКОСГ, ОДСГДА, ОДАУ. Одеса, 2023. С. 47–52. [Електронне видання].

55. Курилич Д.В., Макляк К.М., Супрун О.Г. Створення високоолеїнових гібридів соняшнику, стійких до вовчка (*Orobancha cunana* Wallr.). Олійні культури: сьогодення та перспективи: Збірник тез Міжнародної наукової інтернет-конференції (21 березня 2023 року). НААН України, ІОК. Запоріжжя, 2023. С. 44–45. [Електронне видання].

56. Леонов О.Ю., Усова З.В., Суворова К.Ю., Шахов І.В. Варіабельність загального вмісту фенолів та антоціанів у зерні селекційних ліній пшениці озимої. Тези доп. II-ої Міжнар. наук. конф., присвяченої 125-річчю від дня народження проф. Ф.П. Мацкова «Стрес і адаптація рослин», м. Харків, 7–8 червня 2023 р. ІР НААН. Харків, 2023. С. 133–134.

57. Леонов О.Ю., Скрипник О.О., Попов С.І., Усова З.В., Суворова К.Б., Хухрянська М.М. Сортові особливості формування насіння пшениці м'якої озимої після попередника горох. *Аграрна освіта і наука: досягнення та перспективи розвитку*. Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції присвяченої видатним вченим Васильківському С.П. і Молоцькому М.Я. – засновникам наукової школи з селекції та насінництва пшениці і картоплі (Біла церква, 30 березня 2023 р.). Біла Церква: БНАУ, 2023. С. 122–124.

58. Макляк К.М., Кириченко В.В. Селекція соняшнику на жаростійкість в Інституті рослинництва імені В.Я. Юр'єва НААН. Стрес і адаптація рослин: Тези доповідей II-ої міжнародної наукової конференції, присвяченої 125-річчю від дня народження професора Ф.П. Мацкова (Харків, 7-8 червня 2023 р.). Харків, 2023. С. 136–137. [Електронне видання].

59. Ожерельєва В.М. 110 років етапам ентомологічних та фітопатологічних досліджень Інституту рослинництва імені В.Я. Юр'єва НААН // *Селекційно-генетична наука і освіта* (Парієві читання) : Матеріали XII Міжнародної наукової конференції (20-22 березня 2023 р.). Умань, 2023. С. 176-179.

60. Ожерельєва В.М. Здобутки Інституту рослинництва імені В.Я. Юр'єва НААН в насінництві і насіннезнавстві. *Аграрна освіта і наука : досягнення і перспективи розвитку*: мат. IV Міжнародної наук.-практ. конф., присвяченої видатним вченим Васильківському С.П. і Молоцькому М.Я. – засновникам наукової школи з селекції та насінництва пшениці і картоплі (Біла Церква, 30 березня 2023 р.). Біла Церква, 2023. С. 8–12.

61. Понуренко С.Г., Чернобай Л.М., Музафаров Н.М., Кузьмишина Н.В., Вакуленко С.М., Чапський А.О. Інтродукція зразків і створення колекції ліній кукурудзи за ознакою жаро та посухостійкості. Всеукраїнської науково-практичної конференції «Генетика і селекція в сучасному агрокомплексі», Умань (11-13 жовтня 2023 року). С. 140-142.

62. Рябчун В.К., Чернобай С.В., Мельник В.С., Капустіна Т.Б., Щеченко О.Є., Іллічов

Ю.Г. Адаптивність сортів тритикале ярого. Стрес і адаптація рослин: Тези доповідей II-ї міжнародної наукової конференції, присвяченої 125-річчю від дня народження професора Ф.П. Мацкова (Харків, 7–8 червня 2023 р.). Харків, 2023. С. 155–156.

63. Рябуха С.С., Чернищенко П.В. Результати наукових досліджень по сої в східному Лісостепу України. «Зернова галузь – проблеми та перспективи технологічного забезпечення»: матер. міжнарод. наук. конфер. 12 жовтня 2023 р., м. Дніпро. С. 160-162.

64. Стороженко Д.С., Жукова Л.В., Огурцов Ю.Є. Вплив умов вирощування на ураженість соняшнику хворобами. Збірник тез міжнародної інтернет конференції. Олійні культури: сьогодення та перспективи, Запоріжжя, 2023. С. 53–54.

65. Тарабан Д.А., Карпець Ю.В., Кокорев О.І., Кобизева Л.Н., Колупасєв Ю.Є. Вплив мелатоніну на стан антиоксидантної та осмопротекторної систем проростків пшениці за умов модельної посухи. Актуальні проблеми генетики, біотехнології та біохімії рослин: тези доповідей Міжнародної наукової конференції, присвяченої 140 річчю з дня народження академіка Андрія Сапегіна (1883–1946), ботаніка, цитолога, генетика, селекціонера (19 жовтня 2023 р. / СГІ–НЦНС. – м. Одеса, Україна): Одеса: СГІ–НЦНС, 2023. С. 83-84.

66. Чернобай Л.М., Понуренко С.Г. Господарська цінність та адаптивні властивості створених гібридів кукурудзи / Сучасні напрями та досягнення селекції і насінництва сільськогосподарських культур: матеріали I Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, присвяченої 75-річчю заснування кафедри селекції, насінництва і генетики / Редкол.: М.М. Маренич (відп. ред.) та ін. Полтава: ПДАУ, 2023. С.66-68.

67. Чернобай С.В., Рябчун В.К., Мельник В.С., Капустіна Т.Б., Щеченко О.Є., Шелякіна Т.А. Селекція тритикале ярого та зимуючого на покращення якості зерна. Вклад наукових інвестицій у розвиток агропромислового комплексу в умовах обмеженого ресурсного забезпечення та флуктуацій клімату: Матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції молодих учених і спеціалістів, 16–17 березня 2023 р. ДУ ІЗК НААН, Дніпро, 2023. С. 72–75.

68. Чернобай С.В., Рябчун В.К., Мельник В.С., Капустіна Т.Б., Щеченко О.Є. Створення нових комплексно цінних ліній тритикале зимуючого. Селекція агрокультур в умовах змін клімату: напрями та пріоритети : Матеріали II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 24 березня 2023 р., м. Одеса. Одеса, Олді+, 2023. С. 104–107.

69. Чернобай С.В., Рябчун В.К., Мельник В.С., Капустіна Т.Б., Щеченко О.Є. Методи створення селекційного матеріалу тритикале з комплексом цінних господарських ознак. Селекція, генетика та технології вирощування сільськогосподарських культур: XI Міжнародна науково-практична конференція молодих вчених і спеціалістів, 21 квітня 2023 р., с. Центральне. Київ, 2023. С. 137–138.

70. Чернобай С.В., Рябчун В.К., Мельник В.С., Капустіна Т.Б., Щеченко О.Є. Урожайність тритикале за пізньоосіннього посіву. Сучасні напрями та досягнення селекції і насінництва сільськогосподарських культур : матеріали I Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, присвяченої 75-річчю заснування кафедри селекції, насінництва і генетики, 15 травня 2023 р., м. Полтава. Полтава, ПДАУ, 2023. С. 60–62.

71. Чернобай С.В., Рябчун В.К., Мельник В.С., Капустіна Т.Б., Щеченко О.Є. Господарські особливості зареєстрованих та нових сортів тритикале ярого. VI інтернет-конференції молодих учених «Генетика та селекція сільськогосподарських рослин – від молекули до сорту», 7 вересня 2023р., м. Одеса. Одеса, СГІ–НЦНС, 2023. С. 35-36.

72. Чернобай С.В., Рябчун В.К., Мельник В.С., Капустіна Т.Б., Щеченко О.Є. Оцінка нових перспективних ліній тритикале ярого. II науково-практичної інтернет-конференції «Інноваційні технології в рослинництві – запорука сталого розвитку сільського господарства», 26 вересня 2023 р., м. Полтава. Полтава, Полтавська державна сільськогосподарська дослідна станція імені М.І. Вавилова ІС і АПВ НААН України, 2023. С. 6–8.

73. Чернобай С.В., Рябчун В.К., Мельник В.С., Капустіна Т.Б., Щеченко О.Є. Висота рослин та стійкість до вилягання сортів та ліній тритикале ярого. Всеукраїнська науково-практична конференція «Генетика і селекція в сучасному агрокомплексі», 11–13 жовтня 2023 р., м. Умань. Умань, УНУС, 2023. С. 190-192.

74. Чернобай С.В., Рябчун В.К., Мельник В.С., Капустіна Т.Б., Щеченко О.Є. Аналіз

кореляцій між технологічними властивостями та морфобіологічними особливостями сортів тритикале ярого. Міжнародна наукова конференція «Зернова галузь – проблеми та перспективи технологічного забезпечення» з нагоди 100-річчя від дня народження доктора сільськогосподарських наук, професора, академіка НААН Валентина Сергійовича Цикова. 12–13 жовтня 2023 р., м. Дніпро. Дніпро, ДУ ІЗК НААН, 2023. С. 46-48.

75. Чернобай С.В., Рябчун В.К., Мельник В.С., Капустіна Т.Б., Щеченко О.Є. Методи створення нового матеріалу тритикале ярого та зимуючого для селекції за різними напрямками. Актуальні проблеми генетики, біотехнології та біохімії рослин: тези доповідей Міжнародної наукової конференції, присвяченої 140 річчю з дня народження академіка Андрія Сапегіна (1883–1946), ботаніка, цитолога, генетика, селекціонера, 19 жовтня 2023 р., м. Одеса. Одеса, СГІ–НЦНС, 2023. – С. 116–117.

76. Чернобай С.В., Рябчун В.К., Мельник В.С., Капустіна Т.Б., Щеченко О.Є. Твердість зерна сортів та ліній тритикале ярого та зимуючого. VII міжнародна науково-практична конференція «Наукові засади підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва», 29–30 листопада 2023 р., м. Харків. Державний біотехнологічний інститут та ін. Харків, 2023. С. 228-230.

НАУКОВО-ДОВІДКОВІ ВИДАННЯ

1. Ожерельєва В.М., Коломацька В.П., Садовой О.О., Наумов О.Г. Кучумова Людмила Петрівна: до 95-річчя від дня народження: біобібліографічний покажчик. Харків: НААН, Ін-т рослинництва ім. В.Я. Юр'єва. 2023. Кн. 19. 70 с. Сер. «Учені Інституту рослинництва ім. В.Я. Юр'єва НААН».

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ

1. Метелиця харківська – новий високозимостійкий сорт пшениці озимої / Леонов О.Ю., Рябчун Н.І., Суворова К.Ю., Усова З.В., Іодковський В.З., Ярош А.В., Зуза О.О. *Аграрна наука – виробництво* : науково-інформаційний бюлетень завершених наукових розробок. 2023. № 2. С. 15.

Наведено характеристику цінних господарських ознак нового високозимостійкого сорту пшениці озимої Метелиця харківська. Надані рекомендації що до особливостей його вирощування в умовах кліматичних зон України.

2. Сорт тритикале озимого Підзимок харківський, придатний до пізньоосінньої сівби / Рябчун В.К., Капустіна Т.Б., Мельник В.С., Щеченко О.Є., Чернобай С.В. *Аграрна наука – виробництво* : науково-інформаційний бюлетень завершених наукових розробок. 2023. №1 (103). С. 18.

У статті наведено офіційний опис нового зареєстрованого сорту тритикале озимого Підзимок харківський, який придатний для пізньоосіннього посіву.

МЕТОДИКИ, РЕКОМЕНДАЦІЇ ТА БАЗИ ДАНИХ

1. Василенко А.О., Безугла О.М., Салій Д.С., Шевченко Л.М., Вус Н.О., Безуглий І.М., Кучеренко Є.Ю., Глянцев А.В., Штельма А.М. Селекція гороху. Паспорт донорів цінних селекційних ознак. Харків: Інститут рослинництва імені В.Я. Юр'єва, 2023. 12 с.

2. Вожегова Р.А., Заєць С.О., Коваленко А.М., Вольвач О.В., Томницький А.В., Соколов В.М., Литвиненко М.А., ... Рябчун Н.І., Попов С.І., Ісаєнко О.О., Федішина О.С. Особливості проведення осінньої посівної кампанії на півдні та сході України під урожай 2024 року: науково-практичні рекомендації. Одеса, 2023. 76 с.

3. Голік О.В., Вечерська Л.А., Рябчун В.К., Солонечна О.В., Музафарова В.А., Богуславський Р.Л., Реліна Л.І., Буряк Л.І., Шелякіна Т.А. Створення сортів пшениці твердої

ярої з покращеними макаронними властивостями. Науково-практичні рекомендації. Харків: НААН, Інститут рослинництва імені В.Я. Юр'єва НААН, 2023. 27 с.

4. Гутянський Р.А., Попов С.І., Кузьменко Н.В., Глибокий О.М., Шелякін В.О., Жижка Н.Г., Шелякіна Т.А., Магомедов Р.Д. Агротехнологія вирощування гібридів соняшнику, стійких до дії гербіцидів з групи сульфонілсечовин (науково-практичні рекомендації). НААН, Інститут рослинництва імені В.Я. Юр'єва НААН. Харків, 2023. 11 с.

5. Дорожко А.М., Федішина О.С., Смик А.О., Леонов О.Ю., Коломацька В.П., Попов С.І., Рябчун Н.І., Кириченко В.В., Огурцов Ю.Є. та ін. Особливості проведення осіннього комплексу польових робіт у господарствах Харківської області в умовах воєнного стану 2023 року. Харків. 2023. 58 с.

6. Кириченко В.В. та ін. Основні підходи оцінювання економічної ефективності впровадження селекційно-насінницьких інновацій в сільгосп підприємствах: методичні рекомендації. Харків: Інститут рослинництва імені В.Я.Юр'єва НААН, 2023. 37 с.

7. Колупаєв Ю.Є., Рябчун Н.І., Ястреб Т.О., Кокорев О.І., Шахов І.В. Оцінка стрес-протекторного впливу фізіологічно активних речовин на зернові злаки: Науково-методичні рекомендації. Харків, 2023. 53 с.

8. Кучеренко Є.Ю., Луценко Т.М., Кириченко В.В., Коломацька В.П., Макляк К.М., Сивенко В.І., Сивенко О.А., Леонова Н.М. Каталог вихідного матеріалу соняшнику на стійкість до збудників несправжньої борошнистої роси. Харків: Інститут рослинництва імені В.Я. Юр'єва НААН, 2023. 12 с.

9. Кучеренко Є.Ю., Луценко Т.М., Кириченко В.В., Макляк К.М., Леонов О.Ю., Рябчун Н.І., Чернобай Л.М., Василенко А.О., Рябуха С.С. Методика оцінки вихідного матеріалу польових культур на стійкість до біотичних чинників в умовах лабораторії. Харків: Інститут рослинництва імені В.Я. Юр'єва НААН, 2023. 30 с.

10. Леонов О.Ю., Коломацька В.П., Попов С.І., Рябчун Н.І. [та ін.]. Особливості проведення осіннього комплексу польових робіт у господарствах Харківської області в умовах воєнного стану 2023 року (науково-практичні рекомендації). Харків: Інститут рослинництва імені В. Я. Юр'єва НААН, 2023. 54 с.

11. Попов С.І., Кузьмишина Н.В., Коломацька В.П., Рябчун Н.І. [та ін.]. Агротехнологічна стратегія проведення комплексу весняно-польових робіт у господарствах Харківської області зважаючи на воєнний стан (науково-практичні рекомендації для східної частини Лісостепу України в умовах 2023 року). Інститут рослинництва імені В.Я. Юр'єва НААН. Харків, 2023. 48 с.

12. Рябчун Н.І., Змієвська О.А., Анциферова О.В., Салій А.М., Поздняков В.В., Харченко М.Ю. Система методів комплексної оцінки стійкості сортів озимих культур до абіотичних чинників : науково-методичні рекомендації. Харків, 2023. 29 с.

КАТАЛОГИ ТА ДОВІДНИКИ

1. Каталог вихідного матеріалу соняшнику на стійкість до збудника несправжньої борошнистої роси / В.В. Кириченко, К.М. Макляк, В.І. Сивенко, О.А. Сивенко, Н.М. Леонова / НААН, Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр'єва. Харків, 2023. 12 с.

У каталозі висвітлено результати вивчення генетичної цінності ліній соняшнику (2020–2023 рр.) проведених в Інституті рослинництва імені В. Я. Юр'єва НААН згідно ПНД 16 «Скринінг вихідного матеріалу соняшнику на стійкість до збудника несправжньої борошнистої роси та виділення джерел стійкості на інфекційному і провокаційному фонах. Сформовано генетичні паспорти 13 ліній соняшнику за STS-маркерами до локусу Pl₆ – гена стійкості до несправжньої борошнистої роси. Наведена характеристика досліджуваних інбредних ліній соняшнику за морфологічними та цінними господарськими ознаками. Каталог пропонується використовувати в галузі селекції, генетики та рослинництва.

2. Каталог самозапилених ліній соняшнику (*Helianthus annuus* L.) – донорів високого вмісту олеїнової кислоти олії ; уклад. : К.М. Макляк, В.В. Кириченко, В.П. Коломацька [та ін.] / НААН, Інститут рослинництва імені В.Я. Юр'єва . Харків, 2023. 25 с.

В каталозі представлено колекцію самозпилених ліній соняшнику, яка містить 29 зразків, серед яких відновники фертильності й закріплювачі стерильності, з високими показниками господарських ознак (продуктивність, маса 1000 насінин, вміст олії та ін.). Лінії різняться за тривалістю вегетаційного періоду, висотою, елементами архітекτονіки рослин, мають високий вміст олеїнової кислоти в олії (вище за 85 %).

СВІДОЦТВА ПРО ДЕРЖАВНУ РЕЄСТРАЦІЮ СОРТУ РОСЛИН ТА ПАТЕНТИ

1. А.с. Кукурудза звичайна – назва сорту. ХА Новатор / Чернобай Л.М., Барсуков І.П., Сікалова О.В., Музафаров Н.М., Понуренко С.Г., Капустян М.В., Бібель Ю.О., Кузьмишина Н.В.: свідоцтво № 230045; опубл. 1/2 2023 рік, бюл. № 1; патент № 200175, опубл. 13.08.2020, бюл. № 5.

2. А.с. Кукурудза звичайна – назва сорту. Гарт / Чернобай Л.М., Барсуков І.П., Сікалова О.В., Музафаров Н.М., Понуренко С.Г., Деркач І.Б. Капустян М.В., Дзюбецький Б.В., Черчіль В.Ю. : свідоцтво № 230045; опубл. 1/2 2023 рік, бюл. № 1; патент № 230258, опубл. 13.04.2023, бюл. № 5.

3. А.с. Кукурудза звичайна – назва сорту. Арго / Чернобай Л.М., Барсуков І.П., Сікалова О.В., Музафаров Н.М., Понуренко С.Г., Деркач І.Б., Кузьмишина Н.В., Капустян М.В. : свідоцтво № 230045; опубл. 1/2 2023 рік, бюл. № 1; патент № 230257, опубл. 13.04.2023, бюл. № 5. Патент №: 230257 від 13.04.2023 р.

4. А.с. Сорт проса Переможне /Горбачова С.М., Горлачова О.В., Пономаренко Н.С. Єгоров Д.К., Шелякіна Т.А. : свідоцтво про державну реєстрацію сорту рослин № 230747 від 05.10.23р. , патент № 230281 від 02.05.23.

5. А.с. № 230328 про державну реєстрацію сорту рослин Сх 82 А. Заявка № 21939010 від 16.01.2021. Соняшник однорічний – батьківський компонент *Helianthus annuus* L. Дата державної реєстрації 05.04.2023. Міністерство аграрної політики та продовольства України.

6. А.с. № 230329 про державну реєстрацію сорту рослин Сх 17 А. Соняшник однорічний – батьківський компонент *Helianthus annuus* L. Заявка № 21939011 від 16.01.2021. Дата державної реєстрації 05.04.2023. Міністерство аграрної політики та продовольства України.

7. А.с. № 002465 від 12.12.2023 р. про реєстрацію зразка генофонду рослин в Україні. Соняшник однорічний – лінія Л2022-39. Запит № 005158 / В.В. Кириченко, Т.М. Кираш, В.П. Коломацька, Н.В. Кузьмишена, К.М. Макляк, В.І. Сивенко, Б.П. Шепілов. ІР НААН, НЦГРРУ, 2023 р.

8. А.с. № 002466 від 12.12.2023 р. про реєстрацію зразка генофонду рослин в Україні. Соняшник однорічний – лінія Л2022-37. Запит № 005159 / В.В. Андрієнко, В.В. Кириченко, В.П. Коломацька, Н.В. Кузьмишена, Н.М. Леонова, К.М. Макляк, ТВ.І. Сивенко. ІР НААН, НЦГРРУ, 2023 р.

9. А.с. № 002467 від 12.12.2023 р. про реєстрацію зразка генофонду рослин в Україні. Соняшник однорічний – лінія Л2022-23. Запит № 005160 / В.В. Кириченко, Т.М. Кираш, В.П. Коломацька, Н.В. Кузьмишена, К.М. Макляк, Н.М. Леонова, В.І. Сивенк, Б.П. Шепілов. ІР НААН, НЦГРРУ, 2023 р.

10. А.с. № 002468 від 12.12.2023 р. про реєстрацію зразка генофонду рослин в Україні. Соняшник однорічний – лінія Л2022-26. Запит № 005161 / В.В. Андрієнко, В.В. Кириченко, В.П. Коломацька, Т.М. Луценко, Н.В. К.М. Макляк, Кузьмишена, В.І. Сивенко, С.А. Чумаченко, Б.П. Шепілов. ІР НААН, НЦГРРУ, 2023 р.

11. А.с. № 002469 від 12.12.2023 р. про реєстрацію зразка генофонду рослин в Україні. Соняшник однорічний – лінія Л2022-31. Запит № 005162 / В.В. Кириченко, Т.М. Кираш, В.П. Коломацька, Н.В. Кузьмишена, К.М. Макляк, Н.М. Леонова, Т.М. Луценко, В.І. Сивенко. ІР НААН, НЦГРРУ, 2023 р.

12. А.с. № 002470 від 12.12.2023 р. про реєстрацію зразка генофонду рослин в Україні. Соняшник однорічний – лінія Л2022-35. Запит № 005163 / В.В. Андрієнко, В.В. Кириченко, В.П. Коломацька, Т.М. Кираш, Н.В. Кузьмишена, К.М. Макляк, В.І. Сивенко, С.А. Чумаченко. ІР НААН, НЦГРРУ, 2023 р.

13. А.с. № 002471 від 12.12.2023 р. про реєстрацію зразка генофонду рослин в Україні. Соняшник однорічний – лінія Л2022-25. Запит № 005164 / В.В. Андрієнко, В.В. Кириченко,

В.П. Коломацька, Т.М. Кираш, Н.В. Кузьмишена, К.М. Макляк, В.І. Сивенко. ІР НААН, НЦГРРУ, 2023 р.

14. А.с. № 002472 від 12.12.2023 р. про реєстрацію зразка генофонду рослин в Україні. Соняшник однорічний – лінія Л2022-33. Запит № 005165 / В.В. Кириченко, Т.М. Кираш, В.П. Коломацька, Н.В. Кузьмишена, Н.М. Леонова, К.М. Макляк, В.І. Сивенко, С.А. Чумаченко. ІР НААН, НЦГРРУ, 2023 р.

15. Свідоцтво № 002473 від 12.12.2023 р. про реєстрацію зразка генофонду рослин в Україні. Соняшник однорічний – лінія Л2022-43. Запит № 005166 / В.В. Андрієнко, В.В. Кириченко, В.П. Коломацька, Т.М. Кираш, Н.М. Леонова, К.М. Макляк, В.І. Сивенко. ІР НААН, НЦГРРУ, 2023 р.

16. А.с. № 002474 від 12.12.2023 р. про реєстрацію зразка генофонду рослин в Україні. Соняшник однорічний – лінія Л2022-41. Запит № 005167 / В.В. Андрієнко, В.В. Кириченко, В.П. Коломацька, Т.М. Кираш, Н.М. Леонова, К.М. Макляк, В.І. Сивенко, Шепілов Б.П. ІР НААН, НЦГРРУ, 2023 р.

17. А.с. № 002485 від 12.12.2023 р. про реєстрацію зразка генофонду рослин в Україні. Соняшник однорічний – лінія Х 1807 В. Запит № 005066 / В.В. Андрієнко, В.В. Кириченко, В.П. Коломацька, С.Ю. Кучеренко, Н.М. Леонова, В.І. Сивенко, О.А. Сивенко, Б.П. Шепілов. ІР НААН, НЦГРРУ, 2023 р.

18. Свідоцтво № 002486 від 12.12.2023 р. про реєстрацію зразка генофонду рослин в Україні. Соняшник однорічний – лінія Х 1818 В. Запит № 005067 / В.В. Андрієнко, В.В. Кириченко, В.П. Коломацька, Н.В. Кузьмишена, К.М. Макляк, В.І. Сивенко, О.А. Сивенко, Б.П. Шепілов. ІР НААН, НЦГРРУ, 2023 р.

19. А.с. № 002487 від 12.12.2023 р. про реєстрацію зразка генофонду рослин в Україні. Соняшник однорічний – лінія Х 1803 В. Запит № 005068 / В.В. Андрієнко, В.В. Кириченко, Т.М. Кираш, В.П. Коломацька, С.Ю. Кучеренко, Н.М. Леонова, Н.В. Кузьмишена, К.М. Макляк, В.І. Сивенко, О.А. Сивенко. ІР НААН, НЦГРРУ, 2023 р.

20. А.с. № 002488 від 12.12.2023 р. про реєстрацію зразка генофонду рослин в Україні. Соняшник однорічний – лінія Х 1803 В. Запит № 005069 / В.В. Андрієнко, Т.М. Кираш, В.П. Коломацька, Н.В. Кузьмишена, С.Ю. Кучеренко, Н.М. Леонова, К.М. Макляк, В.І. Сивенко, О.А. Сивенко. ІР НААН, НЦГРРУ, 2023 р.

21. А.с. Сорт тритикале ярого Кріпость харківська / Рябчун В.К., Чернобай С.В., Капустіна Т.Б., Мельник В.С., Щеченко О.Є.: свідоцтво № 230758; опубл. 05.10.2023; бюл. № 10; патент № 230285, опубл. 02.05.2023, бюл. № 5.

22. А.с. Сорт тритикале ярого Опора харківська / Рябчун В.К., Чернобай С.В., Капустіна Т.Б., Мельник В.С., Щеченко О.Є.: свідоцтво № 230759; опубл. 05.10.2023; бюл. № 10; патент № 230286, опубл. 02.05.2023, бюл. № 5.

23. А.с. Сорт тритикале озимого Лукашевський / Щипак Г.В., Святченко С.І., Чернобаб Р.А.: свідоцтво № 230078; опубл. 04.01.2023; бюл. № 1/2.

24. А.с. Сорт тритикале озимого Златоуст / Щипак Г.В., Чернобай С.В., Святченко С.І., Чернобаб Р.А.: свідоцтво № 230741; опубл. 02.10.2023; бюл. № 10; патент № 230615, опубл. 25.10.2023, бюл. № 10.

25. Пат. № 230260 на сорт рослин Хорив. Соняшник однорічний *Helianthus annuus* L. Заявка № 21039005. Дата пріоритету: 16.01.2021. Дата державної реєстрації майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин 13.04.23 р. Міністерство аграрної політики та продовольства України.

26. Пат. № 230261 на сорт рослин Яскравий. Соняшник однорічний *Helianthus annuus* L. Заявка № 21039006. Дата пріоритету: 16.01.2021. Дата державної реєстрації майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин 13.04.23 р. Міністерство аграрної політики та продовольства України.

27. Пат. № 230262 на сорт рослин Сх 82 А. Соняшник однорічний – батьківський компонент *Helianthus annuus* L. Заявка № 21939010. Дата пріоритету: 16.01.2021. Дата державної реєстрації майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин 13.04.23 р. Міністерство аграрної політики та продовольства України.

28. Пат. № 230263 на сорт рослин Сх 17 А. Соняшник однорічний – батьківський компонент *Helianthus annuus* L. Заявка № 21939011. Дата пріоритету: 16.01.2021. Дата державної реєстрації майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин 13.04.23 р. Міністерство аграрної політики та продовольства України.

ДИСЕРТАЦІЇ

1. Зимогляд Олексій Вікторович. Закономірності мінливості кількісних ознак сортів і ліній ячменю ярого в залежності від генотипу та умов вирощування : дис. ... доктора філософії: 201 – « агрономія» / НААН, Інститут рослинництва імені В.Я. Юр'єва. Харків, 2023. 176 с.

У дисертації наведено теоретичне узагальнення та нове вирішення важливого наукового завдання з установлення закономірності мінливості кількісних ознак сортів і ліній ячменю ярого в залежності від генотипу та умов вирощування, на основі чого було досягнуто мети з визначення цінності 22 сортів і трьох ліній як вихідного матеріалу для селекції. Одержані результати в порівнянні з відомими відзначаються комплексністю вирішення завдання з використанням різних селекційних і генетичних методів визначення рівня, варіабельності, кореляції й шляхового аналізу, успадкування, комбінаційної здатності, стабільності й цінності за GGE biplot аналізом, оптимального поєднання показників різносторонніх за різновиднісними, селекційними та господарськими ознаками сортів і ліній ячменю ярого, а також виділення джерел цінних ознак в різних умовах вирощування та створення на їх основі перспективних ліній

2. Глибокий Олександр Миколайович. Удосконалення елементів технології вирощування сортів гороху в східній частині Лісостепу України : дис. ... доктора філософії: 201 – « агрономія» / НААН, Інститут рослинництва імені В.Я. Юр'єва. Харків, 2023. 228 с.

Дисертаційна робота присвячена теоретичному обґрунтуванню процесів росту й розвитку сортів гороху безлисточкового морфотипу, формуванню врожайності та якості зерна залежно від застосування мінеральних добрив, норм висіву, обробки насіння та обприскування рослин біопрепаратами на фоні інтегрованої системи захисту посівів. Досліджено особливості росту й розвитку рослин, формування листової поверхні, фотосинтетичного потенціалу посіву, чистої продуктивності, елементів структури врожаю, врожайності та якості зерна безлисточкових сортів під впливом досліджуваних чинників. Виявлено агроприйоми вирощування за яких формуються оптимальні показники для підвищення реалізації генетичного потенціалу сортів. Встановлено залежності між рівнем урожайності гороху та досліджуваними елементами технології, представлена економічна та енергетична їх ефективність.

3. Чернобай Юлія Олександрівна. Особливості генетичного різноманіття пшениці м'якої озимої за елементами продуктивності та врожайністю : дис. ... доктора філософії: 201 – « агрономія» / НААН, Інститут рослинництва імені В.Я. Юр'єва. Харків, 2023. 167 с.

У дисертації наведено теоретичне узагальнення та вирішення важливого наукового завдання з установлення особливостей генетичного різноманіття пшениці м'якої озимої за елементами продуктивності та врожайністю, цінності нових зразків генофонду пшениці м'якої озимої для створення генотипів з високою продуктивністю та врожайністю, формування ознакової колекції за елементами продуктивності та врожайністю. Визначено мінливість і взаємозв'язки між елементами продуктивності та урожайністю, стабільність та пластичність, успадкування ознак продуктивності та параметри еталонних зразків за ознаками продуктивності та урожайності. На основі встановлених закономірностей і комплексної оцінки зразків ідентифіковано 104 джерела цінних господарських ознак.

4. Коркодола Максим Миколайович. Оптимізація технології вирощування соняшнику кондитерського напрямку використання : дис. ... доктора філософії: 201 – « агрономія» / НААН, Інститут рослинництва імені В.Я. Юр'єва. Харків, 2023. 172 с.

У дисертації наведено теоретичне узагальнення та нове вирішення важливого наукового завдання з оптимізації технології вирощування соняшнику кондитерського напрямку використання в умовах північного Степу України шляхом застосування відповідних агроприймів з урахуванням біологічних особливостей крупноплідних сортів і гібридів. Дослідження відрізняються від раніше відомих результатів комплексним підходом до вирішення цього завдання. Виявлено вплив способів основного обробітку ґрунту, дози внесення добрив і густоти стояння рослин на ріст, розвиток рослин кондитерського соняшнику, та на особливості формування елементів структури продуктивності, що в кінцевому результаті визначає рівень врожайності та показників технологічної та біохімічної якості насіння. Шляхом застосування відповідних агроприймів вирощування було досягнуто мети з

визначення їх оптимального сполучення з особливостями крупноплідних сортів і гібридів. Актуальність теми полягає в тому, що недостатня наукова обґрунтованість і відсутність комплексного підходу в системі вирощування соняшнику кондитерського напрямку використання призводить до нестабільної та низької реалізації генетичного потенціалу нових сортів і гібридів.